Lietas Nr. A420835810
Lietas arhīva Nr. AA43-0432-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 13. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente V. Zommere,

tiesneses S. Gintere un M. Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Nodarbinātības valsts aģentūras direktores 2010. gada 24. novembra lēmuma Nr. 129 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 10. augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk– Aģentūra vai atbildētājs) direktores 2010. gada 24. novembra lēmumu Nr. 129 „Par /pers. A/ iesniegumu" (turpmāk– Lēmums) atstāts negrozīts Aģentūras Liepājas filiāles (turpmāk - Filiāle) 2010. gada 25. oktobra lēmums Nr. 97050001667zaud2 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolemts, ka /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) zaudējis bezdarbnieka statusu un noņemts no bezdarbnieku uzskaites no 2005. gada 1. augusta, pamatojoties uz Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma (turpmāk - Atbalsta likums) 12. panta pirmās daļas 7. punktu - nepatiesu ziņu sniegšana bezdarbnieka statusa iegūšanai, jo pieteicējs, vienlaikus atrodoties bezdarbnieka statusā, bija reģistrēts Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk - VID) darba ņēmēja statusā SIA „VIM Partneri" no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. aprīlim un SIA „Diarolla" no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. jūnijam.

Aģentūra atzinusi, ka pieteicēja iesniegumā norādītais, ka pieteicējs nav bijis nodarbināts SIA „Diarolla" un SIA „VIM Partneri", nav pamatots atbilstoši VID sniegtajai informācijai, līdz ar to Aģentūrai bija jāpieņem obligātais administratīvais akts par bezdarbnieka statusa zaudēšanu no bezdarbnieka statusa zaudēšanas nosacījumu konstatēšanas saskaņā ar Atbalsta likuma 12. panta trešo daļu.

[2] Pieteicējs vērsies Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Sākotnējā lēmumā un Lēmumā ir nepareizi piemērotas tiesību normas, jo Filiālē tika pieņemts lēmums Nr. 97050001667atj2 par bezdarbnieka statusa piešķiršanu pieteicējam ar 2007. gada 12. aprīli (izziņa Nr. 88). Līdz ar to Filiāle nevarēja pieņemt lēmumu par bezdarbnieka statusa zaudēšanu ar 2005. gada 1. augustu, jo 2007. gadā tika pieņemts jauns lēmums un tika pārbaudīta pieteicēja algas nodokļu grāmatiņa.

[2.2] Pieteicējam kā fiziskai personai nav cits aizstāvības instruments kā tikai algas nodokļu grāmatiņa.

[2.3] Pieteicējs Filiālē bija ieradies 2010. gada 4. jūnijā, 2010. gada 7. jūnijā un 2010. gada 9. augustā, bet nevienā no šiem datumiem pieteicējam netika piestādīts sākotnējais lēmums.

[3] Aģentūra tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, balstoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem un papildus Lēmumā norādītajam paskaidro turpmāko.

[3.1] Viens no informācijas par bezdarbnieka darba tiesisko attiecību esamību iegūšanas veidiem ir VID sniegtās ziņas par bezdarbnieku darba ņēmēju statusa periodiem. Ja šāda informācija tiek saņemta personas bezdarba perioda laikā, tad Aģentūra savas kompetences ietvaros pieņem lēmumu par bezdarbnieka statusa zaudēšanu no darba tiesisko attiecību uzsākšanas dienas saskaņā ar Atbalsta likuma 12. panta trešo daļu. Šādos gadījumos persona zaudē bezdarbnieka statusu ar dienu, kad iestājies

attiecīgais bezdarbnieka statusa zaudēšanas nosacījums.

[3.2] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajā daļā ietverto principu, Aģentūra ir tiesīga īstenot savas funkcijas tikai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei un pilnvaru apjomam. Līdz ar to, Aģentūra atbilstoši Atbalsta likuma 6. panta otrajā daļā un Ministru kabineta 2003. gada 29. jūlija noteikumos Nr. 425 „Nodarbinātības valsts aģentūras nolikums" noteiktajai kompetencei nav tiesīga un kompetenta vērtēt jautājumu par pieteicēja darba ņēmēja statusa iegūšanu vai zaudēšanu un faktisko darba tiesisko attiecību esamību minētajos uzņēmumos. Aģentūra nav kompetenta pierādīt SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla" VID iesniegto ziņu par darba ņēmējiem patiesumu, jo minētais jautājums ir VID kompetencē, un Aģentūra, pieņemot lēmumus par bezdarbnieka statusa zaudēšanu, balstās uz VID sniegtās informācijas tiesiskumu.

Aģentūrai konkrētajā gadījumā nav izvēles tiesību nepieņemt konkrēta satura administratīvo aktu, jo neviena tiesību norma nenoteic Aģentūras kompetenci un pienākumu apkopot informāciju par darba tiesisko attiecību esamību un darba ņēmēja statusa reģistrēšanu. Turklāt atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumiem Nr. 827 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli", persona kā darba ņēmējs VID tiek reģistrēts, tikai pamatojoties uz darba devēja sniegto informāciju.

Jautājumu izvērtēšana, kas attiecas uz VID darbību, nav Aģentūras kompetencē un, gadījumā, kad darba devējs sniedz nepatiesu vai kļūdainu informāciju VID, pieteicējam būtu jāvēršas pie darba devēja ar lūgumu precizēt šo informāciju VID, kas varētu būt par pamatu administratīvā procesa uzsākšanai no jauna un labvēlīgāka lēmuma pieņemšanai, ja lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi mainītos pieteicējam par labu.

[4] VID tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka atbilstoši SIA „VIM Partneri" 2005. gada augustā un 2006. gada aprīlī un SIA „Diarolla" 2005. gada augustā un 2006. gada jūnijā sniegtajām ziņām par darba ņēmējiem, pieteicējs ir bijis darba ņēmējs SIA „VIM Partneri" no 2005. gada augusta līdz 2006. gada aprīlim un SIA „Diarolla" no 2005. gada augusta līdz 2006. gada jūnijam. VID norāda, ka pieteicējs neapstrīd faktu, ka bijis nodarbināts uzņēmumos SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla".

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 10. augusta spriedumu noraidīts pieteicēja pieteikums. Tiesas spriedums motivēts šādi.

[5.1] Lēmums, kas pieteicējam ir nelabvēlīgs administratīvais akts, ir pamatots ar Atbalsta likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktu, 12. panta pirmās daļas 7. punktu, 12. panta trešo daļu un faktu, ka pieteicējs laika posmā no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. aprīlim ir bijis darba ņēmēja statusā SIA „VIM Partneri" un laika posmā no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. jūnijam SIA „Diarolla".

Atbalsta likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktā noteikts, ka tiesības uz bezdarbnieka statusu pēc reģistrēšanās Nodarbinātības valsts aģentūrā ir šā likuma 2. panta otrajā daļā minētajai personai, kura nestrādā (nav uzskatāma par darba ņēmēju vai pašnodarbināto saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu").

Atbalsta likuma 12. panta pirmās daļas 7. punktā ir noteikts, ka bezdarbnieka statusa zaudēšanas pamats ir nepatiesu ziņu sniegšana bezdarbnieka statusa iegūšanai un saglabāšanai.

Atbalsta likuma 12. panta trešajā daļā noteikts, ka lēmumu par bezdarbnieka statusa zaudēšanu pieņem Aģentūra vienas darbadienas laikā pēc šā panta pirmajā daļā minēto bezdarbnieka statusa zaudēšanas nosacījumu konstatēšanas. Šādā gadījumā persona zaudē bezdarbnieka statusu ar dienu, kad iestājies attiecīgais bezdarbnieka statusa zaudēšanas nosacījums.

Administratīvā procesa likuma 65. panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka izdodams konkrēta satura administratīvais akts (obligātais administratīvais akts), iestāde izdod šādu administratīvo aktu.

Tādējādi no minētajām tiesību normām izriet, ka Aģentūrai, ja tā konstatē, ka persona ir sniegusi nepatiesas ziņas bezdarbnieka statusa iegūšanai vai saglabāšanai, ir jāpieņem lēmums par bezdarbnieka statusa zaudēšanu, jo tiesības uz bezdarbnieka statusu ir tikai tādai personai, kura nestrādā.

[5.2] Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatēja, ka Aģentūras Lēmuma faktiskais pamatojums ir informācija par pieteicēja darba ņēmēja statusa nodibināšanu 2005. gada 1. augustā SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla". Kā izriet no lietas materiāliem, Aģentūrā šī informācija saņemta no VID.

Pārbaudot šo informāciju, tiesa atzina, ka tā ir pamatota ar pierādījumiem.

SIA „VIM Partneri" iesniegtās ziņas par darba ņēmējiem 2005. gada augustā un 2006. gada aprīlī apliecina, ka pieteicējs ieguvis darba ņēmēja statusu SIA „VIM Partneri" 2005. gada 1. augustā (11. ziņu kods – tāda darba ņēmēja statusa iegūšana, kas apdrošināms visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem), bet to zaudējis 2006. gada 1. aprīlī (21. ziņu kods – darba ņēmēja statusa zaudēšana, pamatojoties uz darba ņēmēja uzteikumu), savukārt SIA „Diarolla" iesniegtās ziņas par darba ņēmējiem 2005. gada augustā apliecina, ka darba ņēmēja statusu SIA „Diarolla" pieteicējs ieguvis 2005. gada 1. augustā (11. ziņu kods – tāda darba ņēmēja statusa iegūšana, kas apdrošināms visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem), bet to zaudējis 2006. gada 1. jūnijā (21. ziņu kods – darba ņēmēja statusa zaudēšana, pamatojoties uz darba ņēmēja uzteikumu).

Tiesa atzina, ka Aģentūrai, bija tiesisks pamats pieņemt lēmumu, atzīstot, ka pieteicējs ir zaudējis bezdarbnieka statusu ar darba ņēmēja statusa iegūšanas brīdi.

[5.3] Izvērtējot pieteicēja argumentus par pierādījumu ticamību, tiesa konstatēja un secināja turpmāko.

Ziņu, ar kurām pamatots Lēmums, avots ir SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla". Viņu kā VID reģistrētu nodokļu maksātāju sniegtās ziņas gan par to, ka pieteicējs ir ieguvis, gan par to, ka pieteicējs ir zaudējis bezdarbnieka statusu, ir iekļautas kompetentai iestādei iesniegtajos dokumentos – ziņojumos. Ziņojumos norādītā persona /pers. A/ kā pieteicējs identificējama pēc norādītā personas koda, par kura atbilstību pieteicēja personas kodam lietā strīda nav.

Tiesa apšaubīja, ka nodokļu maksātāji bez jebkāda pamata uzrādītu valsts iestādei, kuras kompetencē ir nodokļu maksātāju aprēķināto nodokļu uzskaites vešanas un nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas pareizības kontroles funkcija, ziņas par personas pieņemšanu darbā, kas, rada šim nodokļu maksātājam nodokļu saistības pret valsti. Turklāt, kā norādīts /pers. A/ pilsētas prokurores /pers. H/ 2012. gada 20. aprīļa atbildes vēstulē pieteicējam, konstatēts, ka /pers. A/ laika periodā no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. jūnijam saņēmis darba algu SIA „Diarolla" un laika periodā no 2005. gada 1. augusta līdz 2006. gada 1. aprīlim saņēmis ienākumus SIA „VIM Partneri", abos uzņēmumos par /pers. A/ maksātas sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, bet nav gūti pierādījumi par to, ka /pers. A/ nebūtu bijis darba tiesiskajās attiecībās ar SIA „Diarolla" un SIA „VIM Partneri". /pers. A/ prokuratūra 2011. gada 24. februārī, izskatot pieteicēja sūdzību par Valsts policijā pieņemto lēmumu atteikt kriminālprocesa uzsākšanu, atzinusi, ka nav iegūtas ziņas, kas būtu par pamatu apšaubīt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un VID sniegtās informācijas atbilstību faktiskajam.

Ņemot vērā tiesībaizsardzības iestāžu konstatēto, dokumenti, kas apliecina, ka pieteicējs piedalījies Aģentūras organizētajos apmācības kursos, tiesas ieskatā nedeva pamatu objektīva secinājuma izdarīšanai par to, ka pierādījumi, ar kuriem pamatots Lēmums, saturētu nepatiesu informāciju. Turklāt izvērtējot tos kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem, tiesa atzina, ka apmācāmās personas, piedaloties Aģentūras organizētajās apmācībās, apmācību īstenošanas periodā būtu tik noslogotas, ka nespētu no apmācībām brīvo laiku izmantot pēc saviem ieskatiem. Pie šāda secinājuma tiesa nonāca, ņemot vērā turpmāk norādīto.

Modulārās apmācības, kuru norises laiks bija 2005. gada 15. jūnija līdz 2005. gada 12. augustam, realizētājs - SIA „BUTS", stundu skaits – 120, īstenošanas vieta – /adrese//pers. A/, īstenotas darba dienās, četras mācību stundas.

Modulārās apmācības, kuru norises laiks bija no 2005. gada 11. augusta līdz 7. oktobrim, realizētājs - RTU /pers. A/ profesionāli tehniskā vidusskola, stundu skaits – 120, īstenošanas vieta – Vānes ielā 4 un Kr. Valdemāra ielā 4, kas ir profesionāli tehniskās vidusskolas atrašanās vieta, īstenotas dienās laika periodā no pulksten 9:00 līdz 18:00. No 2005. gada kalendāra, kas publiski pieejams internetā, tiesa konstatēja, ka laikā no 11. augusta līdz 7. oktobrim ir 42 darba dienas. Tādējādi vidējais apmācību ilgums darba dienas laikā ir bijis nepilnas trīs stundas, pieņemot, ka apmācības notikušas regulāri katru dienu vienādi ilgi.

Modulārās apmācības, kuru norises laiks bija no 2006. gada 15. maija līdz 14. jūlijam, realizētājs - RTU /pers. A/ profesionāli tehniskā vidusskola, īstenošanas vieta – Vānes ielā 4, /pers. A/, kas ir profesionāli tehniskās vidusskolas atrašanās vieta, apmācību stundu skaits – 150 (2006. gada 30. jūnijā noslēgtā vienošanās ar 2006. gada 30. jūniju groza Līgumu, paredzot, ka apmācību stundu skaits ir 120),īstenotasdarba dienās laikā no pulksten 9:00 līdz 18:00. No informācijas 2006. gada kalendārā, kas publiski pieejams internetā, tiesa konstatēja, ka laikā no 2006. gada 15. maija līdz 14. jūlijam ir 44 darba dienas. Tā kā apmācības stundu skaits līdz 2006. gada 30. jūnijam ir paredzēts 150 stundas, bet no 1. jūlija - 120 stundas, secināms, ka vidējais apmācību ilgums darba dienas laikā līdz 30. jūnijam apmācāmajām personām varēja būt nedaudz ilgāks par trīs stundām, bet no 1. jūlija - daudz īsāks, ja pieņem, ka apmācības notikušas regulāri katru darba dienu.

/pers. A/ izskatīšanas gaitā arī piemērojot procesuālos piespiedu līdzekļus tiesai neizdevās iegūt informāciju ne no SIA „Diarolla", ne no SIA „VIM Partneri" bijušajām amatpersonām (SIA „VIM Partneri 2010. gada 1. jūnijā likvidēta. Pieteicējs apgalvoja, ka par minētajām komercsabiedrībām neko nezina. Tādēļ tiesas rīcībā nebija pierādījumi, kas liecinātu par to, kāds 2005. – 2006. gadu periodā SIA „Diarolla" un SIA „VIM Partneri" darba režīms, kur un cik daudz tajās nodarbinātās personas strādājušas. /pers. A/ arī nav pierādījumu, ka pieteicējs būtu vērsies pie minētajām komercsabiedrībām, lai situāciju risinātu civiltiesiskā kārtībā.

Ņemot vērā visu lietā konstatēto un secināto tiesa uzskatīja, ka faktiem, kurus konstatējušas tiesībaizsardzības iestādes un ziņām, kuras satur SIA „Diarolla" un SIA „VIM partneri" iesniegtie ziņojumi VID, lietā ir piešķirama lielāka ticamība, kā pieteicēja paskaidrojumiem attiecībā uz viņa atrašanos darba tiesiskajās attiecībās un viņa datu prettiesisku izmantošanu bez viņa ziņas.

Algas nodokļa grāmatiņai kā dokumentālam pierādījumam lietā nav izšķirošas nozīmes, jo algas nodokļa grāmatiņa kalpo kā dokuments, uz kuru pamata nosakāmas nodokļa maksātāja tiesības uz likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" paredzētajiem nodokļa atvieglojumiem. Algas nodokļa grāmatiņas neiesniegšanas sekas ienākumu gūšanas vietā ir vienīgi likumā paredzēto atvieglojumu nepiemērošana, aprēķinot personai un ieturot no tās ienākumiem iedzīvotāju ienākuma nodokli.

[5.4] Atbalsta likuma 12. panta trešajā daļā noteikts, ka lēmumu par bezdarbnieka statusa zaudēšanu pieņem Aģentūra vienas darbadienas laikā pēc šā panta pirmajā daļā minēto bezdarbnieka statusa zaudēšanas nosacījumu konstatēšanas.

No lietas materiāliem izriet, ka apstiprinājums Aģentūras konstatētajam faktam par pieteicēja nodarbināšanu saņemts 2010. gada 7. oktobrī, bet pieteicējs Aģentūrā paskaidrojuma sniegšanai ieradies 2010. gada 25. oktobrī.

Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmajā daļā noteikts iestādes pienākums, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam (..), noskaidrot un izvērtēt šīs personas viedokli un argumentus lietā.

Ņemot vērā minēto, tiesa nesaskatīja pārkāpumus iestādes rīcībā, Lēmumu pieņemot pēc pieteicēja paskaidrojuma saņemšanas.

[5.5] Tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums noraidāms kā nepamatots.

Detalizētāku pieteicēja argumentu vērtēšanu procesuālās ekonomijas nolūkos tiesa neveica, jo tiem nav būtiskas nozīmes lietas izspriešanā.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 10. augusta spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda šādus argumentus.

[6.1] Pieteicējs atsaucas uz Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu, norādot, ka tiesa, taisot lietā spriedumu, nav ievērojusi šī likuma noteikumus, kas novedis pie nepareiza sprieduma taisīšanas.

[6.2] Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla" paziņojumu iesniedz vienpusēji, un lietas materiālos papildus netika iegūts neviens pierādījums, ka pieteicējs šajos uzņēmumos būtu strādājis, ka ar pieteicēju būtu noslēgts darba līgums, kā arī būtu izmaksāta darba alga. 2010. gada 1. novembrī pieteicējs lūdza /pers. A/ policiju pārbaudīt šos faktus, kas netika darīts. 2011. gada 11. janvārī, neveicot nekādas izmeklēšanas darbības, policija pieņēma pieteicējam nelabvēlīgu lēmumu, kuru pamatoja tikai uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un VID sniegto informāciju. Lēmuma kopiju pieteicējs pievieno apelācijas sūdzībai, kā arī apgabaltiesai lūdz izprasīt šos pierādījumus, jo pirmās instances tiesai no iepriekš minētajām firmām neizdevās iegūt informāciju. Tiesa nav vērtējusi faktu, ka šo abu uzņēmumu saimnieciskā darbība tiek realizēta Rīgā, par to liecina juridiskās adreses, ka pieteicējam fiziski nav iespējams strādāt vienlaicīgi divos uzņēmumos Rīgā, apmeklēt nodarbinātības organizētos kursus /pers. A/.

[6.3] /pers. A/ izskatīšanas laikā netika iegūti neapstrīdami pierādījumi, ka pieteicējs būtu sniedzis nepatiesas ziņas. Ne lēmumā par statusa zaudēšanu, ne arī spriedumā nav norādīts, kādas nepatiesas ziņas pieteicējs ir sniedzis.

[6.4] Neatbilst patiesībai arī VID norādītais, ka pieteicējs neapstrīd faktu, ka bijis nodarbināts iepriekš minētajos uzņēmumos.

Pieteicējs uzskata, ka tiesa taisījusi nelikumīgu spriedumu, pamatojoties uz publisko tiesību subjektu apgalvojumiem, kas izteikti bez lietā nozīmīgi faktu pārbaudes.

[7] Administratīvajā apgabaltiesā saņemtajā Aģentūras paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību norādīts, ka Aģentūra apelācijas sūdzībai nepiekrīt pilnībā un uzskata, ka sūdzība ir noraidāma.

[8] Administratīvajā apgabaltiesā saņemtajā VID paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību norādīts, ka VID uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir pamatoti izvērtējusi visus lietas apstākļus un pierādījumus, kā rezultātā pretēji pieteicēja norādītajam, nav konstatējami objektīvās izmeklēšanas principa pārkāpumi. VID lūdz tiesu pieteicēja apelācijas sūdzību atzīt par nepamatotu un noraidīt.

[9] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmajai daļai izskatīja lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, kas norādīta šā sprieduma [5] punktā, un Administratīvā procesa likuma 251. panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[12] Apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējam, ka tiesa pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154. panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

Atbilstoši minētajam pantam tiesa pati izlemj par pierādījumu ticamību un pietiekamību. Minētā panta pirmā daļa uzliek tiesai pienākumu vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudīt pierādījumus un novērtēt tos pēc savas iekšējās pārliecības. Līdz ar to tiesa var dot priekšroku vieniem pierādījumiem un atzīt par nepierādītu citu faktu.

Tas vien, ka procesa dalībnieka un tiesas viedoklis par lietas izspriešanai nepieciešamajiem pierādījumiem atšķiras, nevar būt par pamatu secinājumam, ka tiesa nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus (*sk. Senāta 2007. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-305/2007 10. punktu, 2007. gada 24. maija sprieduma lietā Nr. SKA-219/1007 11. punktu*).

Proti, tas, ka pieteicējs nepiekrīt tiesas dotajam pierādījumu vērtējumam, nenozīmē, ka tiesas spriedums nebūtu tiesisks un pamatots.

[13] Attiecībā uz pieteicēja lūgumu par papildu pierādījumu pieprasīšanu, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[13.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103. panta otro daļu tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati *(ex officio)* objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu, izskatot lietu saprātīgā termiņā. Apgabaltiesas ieskatā minētā daļa ir tulkojama sistēmiski kopsakarā ar šā panta pirmo daļu, kas noteic tiesā veicamās pārbaudes apjomu, proti, administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Tādējādi tiesai ir pienākums noskaidrot lietas apstākļus un dot tiem juridisku vērtējumu tiktāl, ciktāl tas nepieciešams pārsūdzētās faktiskās rīcības vai administratīvā akta tiesiskuma noskaidrošanai. Citiem vārdiem, tiesai ir pienākums noskaidrot lietā būtiskus apstākļus. Minētās tiesību normas neuzliek tiesai pienākumu iegūt pierādījumus, kas nav nepieciešami lietas izlemšanā.

[13.2] Šajā lietā pieteikuma priekšmets ir administratīvā akta atcelšana. Tādējādi atbilstoši Administratīvā procesa likuma 250. panta pirmajai un otrajai daļai tiesa pārbauda citastarp to, vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam noraidītās tiesības un, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

Apgabaltiesas ieskatā objektīvās izmeklēšanas princips, kas tiesai *ex officio* paredzēts objektīvai apstākļu noskaidrošanai un juridiska vērtējuma sniegšanai, neuzliek tiesai pienākumu faktiski kļūt par procesa dalībnieku, kas ir ieinteresēts lietas iznākumā. Objektīvās izmeklēšanas princips piemērojams kopsakarā ar personas sadarbības principu.

[13.3] Tiesai nav jāiegūst papildu pierādījumi, kas apliecinātu, ka pieteicējs Lēmumā minētajos uzņēmumos būtu (nebūtu) strādājis, ka ar pieteicēju bijis noslēgts darba līgums, kā arī būtu izmaksāta darba alga. Ja pieteicējs uzskata, ka uzņēmumi snieguši nepareizu informāciju, tas jārisina civiltiesiskā kārtībā, kā jau to norādīja pirmās instances tiesa, vai arī, ja cita persona nelikumīgi izmantojusi pieteicēja personas datus, tad jautājums risināms, vēršoties tiesībsargājošās iestādēs.

Kā izriet no Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes /pers. A/ iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektores 2011. gada 11. janvāra lēmuma par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu tad tieši pieteicējs nav ieradies iecirknī, lai sniegtu sīkākus paskaidrojumus par lietas apstākļiem, līdz ar ko policija nevarēja iegūt pietiekamas ziņas, lai lemtu par to, vai noticis noziedzīgs nodarījums.

Tāpat no Aģentūras sniegtā paskaidrojuma izriet, ka pieteicējs, ierodoties Filiālē pie inspektores, atteicies sniegt paskaidrojumu par VID sniegto informāciju.

[13.4] Apgabaltiesa arī norāda, ka fakts, ka SIA „VIM Partneri" un SIA „Diarolla" paziņojumus iesniedz vienpusēji, vēl nepierāda, ka pieteicējs nebūtu bijis darba attiecībās ar minētajiem uzņēmumiem. Tāpat arī fakts, ka abu uzņēmumu juridiskā adreses atrodas Rīgā, vēl neliecina par to, ka uzņēmumu saimnieciskā darbība tiek realizēta Rīgā. Šāds fakts nevar būt par pamatu, lai apšaubītu VID informāciju par darba ņēmējiem. Tā kā pieteicējs nav iesniedzis ticamus pierādījumus, kas dotu pamatu apšaubīt VID informāciju, tad iestādei pieteicēja vietā nebija jāvāc šāda informācija.

Noteiktos gadījumos arī privātpersonām pašām ir pienākums iesniegt nepieciešamos pierādījumus. Kā tas ir atzīts tiesību zinātnē, privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Šādos gadījumos attiecībā uz faktiem, kas veicina labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ir dabiski un atbilstoši pierādījumu nastu uzlikt privātpersonai, nevis pārvaldei. Savukārt gadījumos, kad lēmums ir privātpersonai nelabvēlīgs, tas ir iestādes pienākums pierādīt, ka nelabvēlīgā lēmuma pieņemšana ir pamatota *(sal.: Nehl P.H Principles of Administrative Procedure in EC Law. Oxford: Hart Publishing, 1999, p.1l4.-115.)*.

Izskatāmajā lietā Aģentūra ir nevis atteikusies izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu, bet gan atcēlusi jau izdotu labvēlīgu administratīvo aktu, kas pēc būtības pielīdzināms situācijai, kad persona grib iegūt kādu labumu (to saglabāt). Tādējādi atbilstoši procesuālā taisnīguma principam atbildība par nepieciešamās informācijas savākšanu ir arī pieteicējam.

[14] Nav pareizs pieteicēja viedoklis, ka ne Lēmumā, ne arī spriedumā nav norādīts, kādas nepatiesas ziņas pieteicējs ir sniedzis. Pieteicējs nav sniedzis ziņas par savu nodarbinātību, šajā gadījumā ziņu nesniegšana pielīdzināma nepatiesu ziņu sniegšanai. Pieteicējam saskaņā ar Atbalsta likuma 14. panta pirmās daļas 5. punktu bija pienākums ziņot Aģentūrai, viņš ja vairs neatbilst likumā minētajiem bezdarbnieka statusa iegūšanas nosacījumiem.

Tādējādi pieteicējs sniedzis nepatiesas ziņas bezdarbnieka statusa saglabāšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Nodarbinātības valsts aģentūras direktores 2010. gada 24. novembra lēmuma Nr. 129 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente V. Zommere

Tiesneses S. Gintere

M. Osmane